

Toezichtstrategie Brandveiligheid 2022-2025 versus 2026-2029

De huidige toezichtstrategie bouwt voort op de twee eerdere cycli (2017-2021 en 2022-2025).

De basis van de strategie is onveranderd, namelijk het risicogericht inzetten van toezichtcapaciteit. Gebouwen worden geprioriteerd op basis van risico's, zoals gebruiksfunctie, aanwezigheid van kwetsbare personen, bouwkundige kenmerken en naleefgedrag. De objecten worden ingedeeld in risicocategorie A t/m E, waarbij A het hoogste risico vertegenwoordigt.

Naast de fysieke staat van gebouwen, ligt de focus steeds nadrukkelijker op gedrag en cultuur. Omdat menselijk handelen vaak de doorslaggevende factor is bij het ontstaan en verloop van branden, zetten we naast fysieke controles ook in op bewustwording.

Wat verandert er in toezichtstrategie 2026-2029 t.o.v. de strategie 2022-2025?

Op basis van gegenereerde data uit de vorige periode en nieuwe inzichten zijn er enkele belangrijke wijzigingen doorgevoerd:

- **Herijking risicocategorieën:** Gebruiksfuncties zijn opnieuw gewogen volgens de methodiek van adviesbureau Efectis. Hierdoor zijn sommige gebouwen in een hogere of lagere risicocategorie terechtgekomen.
- **Geactualiseerd objectenbestand:** Het objectenbestand is geactualiseerd en aangevuld op basis van nieuwe gebruiksmeldingen. De objectcategorie voortgezet onderwijs is toegevoegd.
- **Doorontwikkeling instrumenten:** De belangrijkste verandering zit in de verbreding van de interventies (van 3 naar 5 methodieken).

Vergelijking Interventies

Onderstaande tabel toont de (door)ontwikkeling van de instrumenten die door de brandweer worden inzet:

Strategie 2022-2025	Strategie 2026-2029 (Nieuw)	Toelichting
Fysieke controle	Fysieke controle	Kernactiviteit blijft; nu getoetst aan Bbl en LHSO.
Digitale zelfscan	Verbeterde zelfscan	Minder vrijblijvend door verplichte onderbouwing en gerichtere vragen.
	Systeemtoezicht	Nieuw: focus op beleid en borging bij grote organisaties.
Kennissessies	Voorlichting op Maat	Vervangt de algemene kennissessies door specifieke voorlichting na systeemtoezicht.
	Interventie woongebouwen	Nieuw: extra aandacht voor vergrijzing en kwetsbare ouderen (NIPV-leidraad).

De 5 Interventies van de Toezichtstrategie 2026-2029

Op basis van de evaluatie van de vorige periode (waarin de opkomst bij kennissessies laag bleef en de zelfscan als te vrijblijvend werd ervaren) en nieuwe inzichten, is gekozen voor de volgende interventies¹:

- **Fysieke controle**

Toezicht en handhaving door middel van fysieke controles blijven de kern van de toezichtstrategie. Tijdens een controle wordt getoetst of voldaan wordt aan wet- en regelgeving. De inspectieonderwerpen zijn gebaseerd op het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) en de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO) wordt toegepast voor het bepalen van de interventie bij overtredingen.

- **Systeemtoezicht**

Systeemtoezicht richt zich op organisaties met meerdere objecten en de objecten in de hoogste risicocategorie. Het systeemtoezicht richt zich op de organisatie als geheel en de focus ligt bij het bezoek op het beoordelen van het brandveiligheidsbeleid, procedures en interne borging. Doel is het bevorderen van structurele brandveiligheid en bewustwording binnen de organisatie

- **Voorlichting op maat**

Voorlichting op maat is een specifieke voorlichting en volgt na een bezoek vanuit het systeemtoezicht. De voorlichting is afgestemd op de specifieke risico's van het object en de doelgroep. Doel is het vergroten van bewustzijn en het stimuleren van brandveilig gedrag.

- **Zelfscan brandveiligheid**

De zelfscan is een digitale vragenlijst waarin eigenaren of gebruikers van een gebouw gevraagd worden zelf een aantal controlepunten met betrekking tot brandveiligheid in hun gebouw na te lopen. Hierdoor worden zij op een laagdrempelige manier gestimuleerd om zelf na te denken over brandveiligheid en wordt beoogd bewustwording te creëren. In de nieuwe cyclus is de zelfscan verbeterd met het aanleveren van onderbouwingen en gerichtere vraagstelling.

- **Specifieke aanpak woongebouwen**

Vanwege problematiek met brandveiligheid bij woongebouwen, de vergrijzing en kwetsbaarheid van ouderen wordt extra aandacht besteed aan woongebouwen met een hoog aandeel 65-plussers. Als veiligheidsregio ondersteunen we eigenaren en beheerders met het toepassen van de 'Leidraad brandveilig beheer van woongebouwen' van het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) om o.a. een beheersplan op te stellen

¹ Voor een verdere uitleg van de interventies zie Hoofdstuk 3 "Beleidsplan Risicogerichte Toezichtstrategie Brandveiligheid 2026-2029, blz 15-20.

Een mix van interventies

Het toezicht uit de periode 2022-2025 heeft data opgeleverd over o.a. de geconstateerde gebreken. Uit een analyse van deze gebreken kan worden geconcludeerd dat een groot deel van de gebreken te wijten is aan gedrag en cultuur. Toezicht en handhaving blijft de kern van de toezichtstrategie, maar het inzetten van alleen toezicht en handhaving is niet toereikend. Daarom bestaat de toezichtstrategie uit verschillende type interventies die zich richten op het controleren van branden het stimuleren van bewustwording en gedragsverandering. De fysieke controles waarbij er op meerdere inspectieonderwerpen wordt gecontroleerd, wordt aangevuld met systeemtoezicht bij geselecteerde organisaties met meerdere objecten. Bij het systeemtoezicht is er meer aandacht voor de veiligheidssystemen en -processen binnen een organisatie. Daarnaast wordt er bij geselecteerde objecten ook een zelfscan brandveiligheid ingezet en wordt er voorlichting op maat gegeven.

Hiermee ontstaat een palet aan instrumenten waarmee niet alleen kan worden getoetst of voldaan wordt aan wet- en regelgeving, maar waarmee ook gedrag wordt beïnvloed en bewustwording wordt vergroot. Met het toepassen van instrumenten, naast toezicht en handhaving, die gericht zijn op bewustwording en doelgericht veiligheid stimuleren is door de brandweer tijdens de vorige cyclus van de Risicogerichte Toezichtstrategie Brandveiligheid (2022-2025) en het programma Risicorelevante Bedrijven al ervaring opgedaan. De ervaring is dat gebruikers en eigenaren zich bewuster worden van de risico's en ook zelf aan de slag gaan met het herkennen en beheersen van risico's.